

CULTURA/ESPECTACLES

OPINIÓ

Les eines bibliogràfiques

Josep M. Figueres *

Una cultura és llençada en servei, és projectada quan tenim la informació de les seves realitzacions més destacades, i avui per avui un sector de la cultura catalana segueix en una situació de semiclandestinitat almenys pel que fa referència al coneixement i difusió.

Afortunadament la majoria de ciutats, organismes, institucions, entitats i centres d'ensenyament disposen d'una revista erudita en la qual, semestralment o anualment, es publiquen uns textos que sovint ultrapassen el marc de l'estricta àmbit d'influència. És fals creure que les revistes de botànica interessin només als botànics i que una revista de Valls és només pels de l'Alt Camp. La interrelació és un fenomen cada cop més comú. Si *Quaderns de Vilaniu*, la revista de Valls, publica un article sobre Narcís Oller, no hi ha dubte que els estudiosos de la literatura precisaran de conèixer la dada. Igualment si una revista com els *Annals del Centre d'Estudi del Ripollès* inclou un estudi com el de Rosa Ribas sobre l'estructura demogràfica de la vila de Ripoll al segle XVI o un inventari com el de Miquel Gros sobre els manuscrits litúrgics de l'antiga biblioteca del monestir de Ripoll ningú no negarà com l'interès científic dels treballs ultrapassa el marc comarcal per endinsar-se en tota la comunitat nacional i àdhuc en molts casos més enllà les nostres fronteres culturals.

Veritablement els especialistes d'una època o d'un ram saben les seves publicacions, les tenen a la biblioteca de la seva universitat, hi estan subscrits o en són col·laboradors, però l'amplitud de les recerques analitzades fan que potser a un arquitecte li pugui interessar l'article d'Artur López sobre la construcció de l'església de Santa Maria o a un historiador de la literatura el text de Massip sobre l'evolució de l'espai escènic als Països Catalans. Ambdós articles han aparegut a *Acta Historica et Archaeologica*

Mediævalia. Podríem estendre'ns molt ja que afortunadament la premsa cultural i científica té ara un moment brillant: universitat, centres d'estudi local, Institut d'Estudis, ajuntaments, diputacions, etcètera, patrocinen amb entusiasme l'edició d'aquesta premsa que amb extensió i amplitud, amb rigor i bona factura editorial i amb les dificultats que expliquem de difusió fan la seva via preocupant-se només de treure el producte al carrer.

Conec una miqueta aquesta problemàtica, tant des de la via interna, en ser responsable els anys vuitanta d'una revista d'aquesta tipologia, *Estudis Santcugatencs*, com per la recerca que vaig fer pel col·loqui que va organitzar a Karlsruhe Til Stegman, crec que el 1981. En els passadissos del centre que ens va acollir li comentava a la malaguanyada Maria Aurèlia Capmany la necessitat de fer uns inventaris que apleguessin els sumaris d'aquestes revistes. Discutírem un moment de prioritats i entràrem a l'aula ja que en Badia i Margarit llegia una comunicació prou interessant. Més endavant li ho vaig suggerir al bon amic Albert Manent com a suggerència pel departament de Cultura, les famoses prioritats en la labor de la gestió cultural també incidiren en la manca del coneixement sobre el que es fa arreu del país.

En entrar en el món acadèmic constato la manca d'informació; només hi ha una singular i bona iniciativa de sumaris —la *Revista de Revistes* de l'ICE de la UAB, que ofereix els sumaris de les grans revistes europees agrupades per blocs temàtics. Malauradament, però, els sumaris de la *Miscel·lània d'Estudis Bagencs, Universitas Tarraconensis* o *Estudis Escènics* ens són desconeguts. Són més de cinc-centes publicacions les erudites i científiques que tenim a casa nostra. Es fa impossible de seguir-les totes. I si un sociòleg pot tenir interès en uns articles d'*Anàlisi* o *Periodística*, un periodista podrà tenir curiositat en uns textos de *Papers* o... La manca de nexes comú entre totes aquestes revistes i el fet de subsistir lligades a una institució evita que puguin projectar-se. Potser fer una *Revista de Revistes* de tots aquests títols seria una labor ben útil encara que aquesta fos més fosca i discreta que molts fulls satinats i en quatricomia que es llencen a vegades sense tenir prou interès científic tot i que són bones operacions de relacions públiques. ■

* Josep M. Figueres és professor i historiador.